

За наукові КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського ордену Трудового Червоного Прапора
державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 16 (861). 1 червня 1966 р. Ціна 2 коп.

РОЗПОЧИНАЮТЬСЯ ІСПИТИ

ЗАКІНЧУЄТЬСЯ семестр, розпочинаються іспити. Ця пора хвилює не лише тих, кого екзамнують. Вже багато років я приймаю іспити і кожного разу йду на них трохи хвилюючись. Приємно слухати хороші відповіді студентів, які глибоко і свідомо засвоїли матеріал, і бачити, як уміло вони використовують свої знання на практиці. А бувають і прикрості. Буває так, що задовільна оцінка стає межею бажань: знань немає і, звичайно, скласти іспит важко.

Яким же буде майбутній іспит з математичного аналізу для студентів другого курсу механіко-математичного факультету? Цей предмет вивчався два роки, і тепер — останній іспит. Немає сумніву, що студенти Альт, Беляя, Гофен, Герасимов, Джулей, Зубанов, Котляр, Клеп, Семенцов, Чеканов успішно складуть іспит, бо для них ці два роки навчання в університеті були роками систематичної і наполегливої праці.

Але, признаюсь, мене дуже хвилює цей іспит. Навіть розклад, складений студентами, примушує насторожитись (п'ять груп відсунули іспит на самий кінець). Раніше складний іспит з математичного аналізу завжди намагалися скласти першим.

Немає впевненості в тому, що іспит всі складуть успішно, про це свідчать результати контролю за самостійною роботою студентів протягом семестру. Ось приклад:

перша контрольна робота: хороших оцінок 8, задовільних — 25, незадовільних — 39, не з'явилось 42 особи.

Друга контрольна робота: добрих оцінок 7, задовільних — 51, поганих — 10, не з'явилось — 46.

Важко буде скласти іспит. Часу залишилося мало, а матеріалу багато.

Мені хотілося б порадижити студентам не читати кілька разів конспекти та підручники, не намагатися запам'ятати абсолютно всі факти.

Весь матеріал розбийте на декілька окремих тем. Чітко і ясно сформулюйте головні задачі, які розглядаються в межах цієї теми. Намагайтеся згадати, чи не зустрічалися раніше подібні задачі, можливо аналогія підкаже рішення. Зверніть увагу і на специфіку задач, визначте їх складність і своєрідність. А вже потім слід розібрати головні теореми, які дають можливість повністю вирішити поставлені проблеми.

Обов'язково наведіть кілька конкретних прикладів для ілюстрації теорії, краще, коли ці приклади ви придумаете самі. Важливо саме активне засвоєння теорії, ваші власні уявлення і думки про предмет, який ви вивчаєте. Тоді і з'явиться інтерес до предмета і впевненість у тому, що іспит буде успішно складений.

Доцент Е. СТОРОЖЕНКО.

ХОРОШИЙ ПОЧАТОК

СЕСІЯ... Вдруге першокурсники-філологи відчувають магічність цього слова. Вони вже (і це сказано твердо) не ті, яким кілька місяців тому було вручено новенькі залікові книжки без жодного запису. Тепер в цих книжечках заповнені відповідні сторінки, а в першокурсників з'явився (хоч і небагатий) досвід складання сесії.

Зараз студенти українського відділення закінчують складати заліки. Вони вже склали латинську мову, іноземну, український правопис, історію російської літератури. Ще залишилися історія КПРС та зарубіжна література.

Особливо добре складають заліки студенти першої групи (керівник Л. Терешко). Тут 11 чоловік отримали механічно заліки з історії КПРС (викладач О. Романовський), 18 — з українського правопису (викладач А. Февзенко). Результати інших заліків теж непогані. Латинську мову склали всі першокурсники.

Гарні знання матеріалу на кожному заліку виявляють Олена Бурдейна, Люба Волочанська, Люба Кістринь, Таня Федчик, Галя Колесник та інші.

Краще ніж зимову складають цю сесію Олександр Людвік, Вова Костенко, Валя Гайдаш.

В II і III групах теж все йде за наміченим планом.

Заліки, як відомо, поріг до екзаменів. Чим надійніший він, тим впевненіше можна буде ступати по сходинках екзаменів. Першокурсники переступають цей поріг. Впевнено. Адже попереду — головні труднощі сесії.

С. МЕФОДОВСЬКИЙ, студкор.

ГОЛОСУЙТЕ ЗА КАНДИДАТІВ БЛОКУ КОМУНІСТІВ І БЕЗПАРТІЙНИХ

КАНДИДАТ У ДЕПУТАТИ
РАДИ СОЮЗУ
ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР
ПО ОДЕСЬКОМУ—ІЛЛІЧІВСЬКОМУ
ВИБОРЧОМУ ОКРУГУ № 519

**ДУДНИК
ТАМАРА СЕМЕНІВНА**

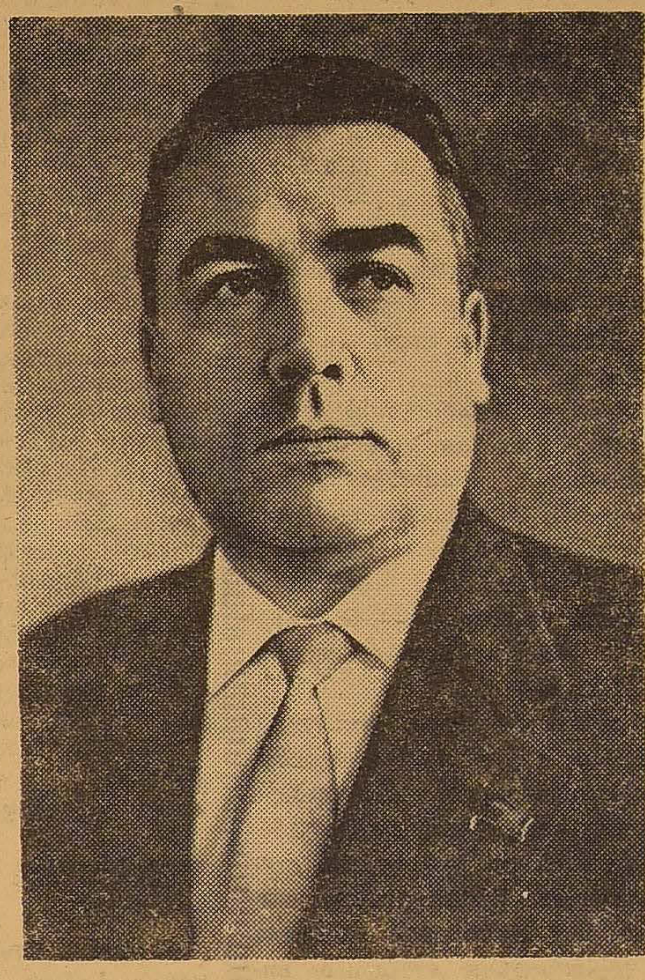
ТАМАРА Семенівна Дудник народилась 1935 року в селі Борщі Котовського району на Одещині, в сім'ї колгоспника. Шістнадцятирічною дівчиною Тамара Дудник прийшла на Одеську джутову фабрику. Протягом 1951-1952 років вона вчилася тут в школі ФЗН, після закінчення якої поступила в прядильний цех фабрики, де й по сьогоднішній день працює прядильницею.

Т. С. Дудник — одна з кращих виробничниць фабрики. Досконально оволодівши своєю спеціальністю, вона щомісяця перевиконує норми виробітку, випускає продукцію високої якості. Т. С. Дудник — ударник комуністичної праці. Своїм багатим виробничим досвідом вона щедро ділиться з подругами по роботі.

Тамара Семенівна бере активну участь в громадському житті підприємства, є членом громадського відділу кадрів фабрики. Вона обиралась депутатом Одеської міської Ради депутатів трудящих і з честю виправдала виявлене їй довір'я.

Виборці Одеського—Іллічівського виборчого округу № 519 висунули Тамару Семенівну Дудник кандидатом в депутати Ради Союзу Верховної Ради СРСР.

Окружна виборча комісія Одеського—Іллічівського виборчого округу № 519 зареєструвала тов. Дудник Тамару Семенівну кандидатом в депутати Ради Союзу Верховної Ради СРСР.

КАНДИДАТ У ДЕПУТАТИ
РАДИ НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ
ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР
ПО ОДЕСЬКОМУ ВИБОРЧОМУ
ОКРУГУ № 53

**СИНИЦЯ
МИХАЙЛО СОФРОНОВИЧ**

МИХАЙЛО Софронович Синиця народився 1913 року в селі Орловець Городищенського району, Черкаської області.

Після закінчення в 1936 році Київського політехнічного інституту Михайло Софронович працює на заводі «Ленінська кузня» інженером-конструктором, начальником конструкторської групи, начальником цеху, начальником конструкторського сектору.

На початку Великої Вітчизняної війни тов. Синиця М. С. бере участь в евакуації заводу «Ленінська кузня», проводить велику роботу по введенню в дію агрегатів евакуйованого на схід підприємства.

В 1942 році Михайло Софронович Синиця вступає в ряди Комуністичної партії Радянського Союзу.

Повернувшись в 1944 році до Києва, тов. Синиця М. С. знову працює на заводі «Ленінська кузня».

З 1947 по 1949 рік він — секретар партійної організації, а потім — директор заводу «Ленінська кузня».

В 1950 році М. С. Синиця обирається першим секретарем Київського міському КП України, де працює до 1960 року. В 1960 році його обрано головою Української Республіканської Ради профспілок. А з лютого 1961 року М. С. Синиця — перший секретар Одеського обкому КП України.

Тов. Синиця М. С. — депутат Верховної Ради СРСР, член ЦК КПРС і ЦК КП України.

Виборці Одеського виборчого округу № 53 висунули Михайла Софроновича Синицю кандидатом у депутати Ради Національностей Верховної Ради СРСР.

В ДЕНЬ, коли наша «альма-матер» відзначала 101-й рік свого існування, студенти спеціальної групи V курсу біологічного факультету проводили захист курсових робіт на англійській мові.

Захист відповідав всім вимогам, які ставляться в таких випадках: 15-20 хвилин — викладення матеріалу, яке супроводжувалось демонстрацією ілюстративного матеріалу через епідіаскоп, відповіді на поставлені запитання.

Доповідачі в доступній формі висвітлювали різні питання біології, як наприклад, «Радіація та мутація» — Л. Голєнко, «Мова дельфінів» — Т. Карасьова, «Хромосоми» — Е. Колеснікова, «Віруси» — Лавренюк, «Матерія» — С. Тарасова, «Біологічна люмінесценція» — Л. Сіркис.

Повідомлення були вислухані присутніми з увагою і інтересом.

Наслідки захисту такі: четверо одержали «відмінно», двоє — «добре». Це свідчить про те, що студенти копійно і наполегливо працювали над курсовими роботами під керівництвом старшого викладача кафедри іноземних мов Б. Авербух, викладача В. Лисовської.

На захисті були присутніми завідувач секцією англійської мови старший викладач Л. Сенічкіна, викладачі англійської мови та студенти біологічного та механіко-математичного факультетів.

Л. СКОРИК.

ОСТАННІЙ ДЗВОНИК

ДЗВОНИК на заняття. Для нас, студентів першого курсу хімічного факультету, він ще буде дзвеніти три роки. А для четвертокурсників він — останній. Далі їх чекає інтересна практика на заводі і в школі. Востаннє під дзвоник входили вони у Велику хімічну.

Аудиторія святково прикрашена. Тут зібралися викладачі і студенти. Здається, ось так вони збиралися вчора, ще будучи студентами першого курсу. Як швидко пролетіли роки! Скільки вони залишили спогадів!

Згадувалися і радісні, іноді й прикрі хвилини, пережиті кожним. Дзвоник! Завтрашні випускники вручають букети квітів викладачам. З останнім дзвоником поздоровляє випускників студент першого курсу, секретар комсомольського бюро факультету М. Ковальчук.

Декан факультету доцент О. Богатський побажав студентам успіхів на практиці та захисті дипломних робіт.

Зустріч закінчилася співанням жартівливого гімну студентів-хіміків:

Мы рождены пролить все то,
что льется,
Просыпать то, чего нельзя
пролить —
Наш факультет химическим
зывается,
Мы вечно будем химию любить.

Л. НИКОЛАЄВА,
студентка першого курсу хімічного факультету.

СТІНГАЗЕТА СЬОГОДНІ

В ЖЕ двадцять третій рік на нашому факультеті регулярно випускається стінна газета «Історик» — орган партбюро, деканату, бюро ЛКСМУ та профбюро історичного факультету. Двісті дев'яносто п'ять номерів — це показник великої роботи, творчих пошуків, дерзани і певних успіхів в виховній роботі.

Зараз газета виходить 11-15 разів на рік. Крім цього, додатками до випусків є інформаційні бюлетені партзборів «Голос комуніста» та інформаційно-ілюстрований випуск комсомольських зборів «Слідами виступів». Випускаються також Наукові бюлетені та фотогазети. Газета висвітлює життя та побут студентів, працю викладачів, лаборантів та співробітників денного, вечірнього та заочного навчання.

До складу редколегії входять студенти, викладачі та лаборанти — всього 20 чоловік. Завдяки цьому вдалося скласти дві зміни редколегії, які виконують завдання, передбачені планом.

В цьому навчальному році вже випущено 11 номерів стінної газети, декілька бюлетенів та фотогазет.

Кореспонденти стінгазети повідомляють редколегію про події на курсах та факультеті.

Партійне бюро факультету здійснює конкретне керівництво роботою редколегії, воно виховує відповідальність, ініціативу кожного її члена, скеровує її на розгортання і шукання нових засобів і форм ідеологічного впливу на читача, на виконання завдань політико-виховної роботи на факультеті.

Свідченням цього є всерозстаючий інтерес до кожного номера стінної газети не тільки з боку істориків, а й з боку студентів та викладачів інших факультетів, студентської та наукової бібліотеки ОДУ.

Головною темою газети є студентське навчання та життя. Газета є трибуною відмінника навчання і методиста, студента і викладача.

Велике значення у роботі редколегії приділяється дописам з курсів. Багато студентів

пишуть про те, як проходять в них семінари, діляться досвідом оволодіння спеціальністю історика, критикують недоліки в роботі та хиби в навчальному процесі. Тільки в цьому році понад 50 студентів мали змогу виступити в «Історикі».

Різномісну політико-виховну роботу на курсах, спрямовану на формування комуністичного світогляду, проводять і організують редколегії бойових та академічних листків комсомольських груп курсів. Певну допомогу в цьому подала їм редколегія «Історика», яка під керівництвом партбюро провела дводенний семінар редакторів і членів редколегій стінгазет і листків.

Газета наша мусить бути ще кращою. Для цього є всі необхідні умови. Підібрано хороший редакторський актив, переймають досвід старших молоді оформлювачі газет, налагоджено доброякісне друкування матеріалів, виділяються кошти для придбання фарб та фотоматеріалів. Все це дасть змогу робити газету змістовнішою і красивішою.

В. КРАСНИЦЬКИЙ,
редактор стінгазети «Історик».

У НАС В ГОСТЯХ

СТІНГАЗЕТА

«ІСТОРИК»

Художники оформляють черговий номер стінгазети «Історик».

У НАС НА ПЕРШОМУ

СКОРО — друга сесія, до якої першокурсники почали готуватись вже давно. Вони раціонально розподіляють свій час, активно виступають на семінарських та практичних заняттях.

Але, крім сказаного, студенти курсу беруть активну участь в художній самодіяльності та роботі наукових гуртків.

В. КУШНІР,

студент першого курсу.

ГОТУВАЛИСЬ ДОБРЕ

ПОЧИНАЮЧИ з другого семестру, нам було нелегко. Доводилось готуватись до цілого ряду семінарських занять з історії УРСР, політичної економії, історії країн Азії та Африки, з історії нового часу, історичного матеріалізму та історії СРСР.

Все ж, незважаючи на переваженість, готувалися добре і заняття проходили цікаво.

Скоро сесія, і її, як гадаю, наші студенти складуть добре.

В. САЛЬНИКОВ,

студент другого курсу.

ХОЧЕТЬСЯ ВІРИТИ

КОЛЕКТИВ нашого курсу, включившись в змагання за кращу академгрупу, зустрів 101-у річницю ОДУ високими показниками в навчанні та громадській роботі. Говорячи

ПРО ЖИТТЯ ФАКУЛЬТЕТУ

ЗА останній час редколегія «Історика» одержала від своїх читачів багато заміток, в яких розповідається про життя, про все те, що слід зробити, щоб поліпшити учбовий процес.

про успіхи, не можна не назвати наших активістів, які є прикладом в навчанні і громадській роботі. Це — комсомольці В. Курман, Г. Фетов, Л. Панкеева, А. Артамонова, комуністи М. Пода, С. Бойченко, Г. Гончарук та багато інших.

Хочеться вірити, що в ході змагання за кращу групу, наш курс займе гідне місце. А можливості для цього є.

В. ТРЕГУБ,

комсорг третього курсу.

ВЕЧІРНИКИ ПРО СЕБЕ

НЕЛЕГКО, звичайно, після напруженого робочого дня сідати на університетську лаву і слухати лекції.

Більшість студентів четвертого курсу вечірнього відділення долає труднощі на шляху здо-

буття знань і показує хороші результати в навчанні. Зараз вони захистили курсові роботи, передбачені планом восьмого семестру.

Доцент В. Алексеев-Попов на одному з захистів сказав, що студенти вечірнього навчання захищають курсові роботи на рівні студентів денного навчання...

Незабаром літня сесія. Ми гадаємо, що кожен студент-вечірник добре підготується до неї.

І. ЩЕРБІНА,

студентка четвертого курсу вечірнього навчання.

ЗАОЧНИКИ- ДИПЛОМАНТИ

МАЙЖЕ всі студенти-заочники шостого курсу вже написали дипломні роботи і зараз готуються до державних екзаменів.

В стінах нашого університету ми одержали багато цінного від наших викладачів Д. Бельфора, П. Каришківського, Г. Пляшко, А. Ярового, П. Некрасова та інших. Ми їм вдячні за те, що вони передавали нам свої знання, свій педагогічний досвід. Ми не підведемо їх і свій досвід, знання, набуті в університеті, будемо передавати нашим учням.

А. ШКАРЕВСЬКА,

студентка шостого курсу заочного навчання.

МОГЛИ Б КРАЩЕ

ОСЬ і пройшов міжфакультетський огляд художньої самодіяльності. Ми зайняли друге місце.

Ансамбль дівчат до огляду готувався посилено. За вдалий виступ його нагороджено грамотою.

До огляду активно готувалися і наші хлопці, особливо першокурсники: М. Головатий, В. Сулько, Т. Ткаченко, І. Акімов, М. Верховський та інші. Все ж, виникає питання про те, чи достатньо уваги було приділено художній самодіяльності?

Ні. Ми могли б виступити краще, якби готувалися не два місяці, а рік.

В цьому році ми маємо постійного керівника вокального ансамблю. Але, на жаль, наші хлопці після огляду перестали відвідувати репетиції. Готуються і виступають лише дівчата.

Нам зараз потрібно відновити репетиції чоловічого ансамблю і продовжити роботу зразу ж після літніх канікул.

Тільки регулярна праця забезпечить нам успіх в наступному огляді художньої самодіяльності.

Т. САМБОРСЬКА,

керівник художньої самодіяльності.

ПРАЦІ ВЧЕНИХ

РЕДКОЛЕГІЯ стінгазети звернулася до викладачів факультету з питанням: «Чим вони збираються зустріти 50-річчя Великого Жовтня, над чим працюють в 1966 році?». Вмішуємо одержані відповіді.

П. КАРИШКОВСЬКИЙ, доцент кафедри археології та стародавньої історії:

— В 1966 році думаю закінчити монографію, над якою працюю багато років. Називається вона «Монети Ольвії». Крім того, в 1966—1967 роках хочу зайнятися вивченням історії одного з стародавніх міст півдня України — Тірна (Білогород-Дністровський).

П. НЕКРАСОВ, доцент кафедри історії СРСР:

— Працюю над вивченням

того, яку участь брали студенти України в підготовці й проведенні Великої Жовтневої соціалістичної революції.

В 1966 році хочу опублікувати серію статей з цієї теми.

В. НЕМЧЕНКО, доцент кафедри історії УРСР:

— Продовжую працювати над темою «Боротьба трудячого селянства за підготовку Великої Жовтневої соціалістичної революції на півдні України і встановлення Радянської влади». Вважаю, що розробка

такої цікавої теми і буде моїм подарунком 50-річчю Великого Жовтня.

М. РАКОВСЬКИЙ, доцент кафедри історії СРСР:

— Продовжуватиму роботу над монографією «Военно-політичний союз робітничого класу і селянства на півдні України в роки громадянської війни».

Монографію думаю закінчити до 50-річчя Жовтня. Тому головне буде зроблено в 1966 році.

Є. СИЗОЇНЕНКО, доцент кафедри історії СРСР:

— До 50-річчя Великої революції хочу закінчити свою багаторічну працю «Селянський рух на півдні України між двома буржуазно-демократичними революціями в Росії».

А. ЯРОВИЙ, старший викладач кафедри нової історії:

— Багато років я працюю в галузі історіографії. В 1966 році хочу закінчити свою працю написанням роботи «Підсумки радянської болгаристики за 50 років».

К. ПЕТРЯЄВ, доктор історичних наук.

— 1965 рік для мене був великим плодотворним — я закінчив докторську дисертацію, опублікував десять інших робіт. А це дало базу для успішних досліджень в галузі історіографії в 1966 році. Думаю в цьому році закінчити другу роботу з цієї серії. Вона буде присвячена буржуазній історіографії ФРН. Крім того, в 1966 році потрібно підготувати трьох аспірантів до захисту кандидатських дисертацій.

УНІВЕРСИТЕТСЬКА ХРОНІКА

В університеті закінчився розподіл студентів-випускників на роботу.
НА ЗНІМКУ: студент фізичного факультету В. ТОПОЛЬНИКОВ підписує призначення.

ПОПОВНЕННЯ БІБЛІОТЕКИ

ІНІЦІАТИВИ кафедри педагогіки Наукова бібліотека ОДУ за останній рік поповнилася двома архівами колишніх наукових співробітників університету — професора, доктора філософських наук М. М. Ланге та доктора педагогічних наук, професора С. П. Дудкіна.

Архів професора Ланге, який працював в нашому університеті з 1888 по 1921 рік, представляє собою чернетки рукописів наукових робіт з філософії, педагогіки та психології, рукописи учбових посібників, записи лекцій з педагогіки і психології, що були прочитані в Новоросійському університеті і на Вищих Одеських жіночих курсах.

Син професора, доктора педагогічних наук С. П. Дудкіна — доктор хімічних наук професор Марр Сергійович Дудкін передав Одеському університету всю педагогічну бібліотеку батька, підготував до передачі рукописи та архів Сергія Петровича Дудкіна, який працював кілька років консультантом кафедри педагогіки ОДУ.

Архіви професорів М. Ланге та С. Дудкіна розробляються і вже частково використані у дисертаціях та наукових роботах кафедри педагогіки та інших кафедр ОДУ.

Доцент В. РУЖЕЙНИКОВ.

ОБГОВОРЮЄТЬСЯ ВИСТАВА

ДО ПРАКТИКИ кафедри зарубіжної літератури ОДУ міцно ввійшов звичай щомісяця проводити відкриті засідання з обговоренням нових теоретичних праць, помітних явищ у житті літератури і мистецтва. Відкрите засідання, яке провадилось нещодавно в кабінеті мистецтвознавства, було присвячене обговоренню вистави Одеського російського драматичного театру ім. Іванова «Професія місіс Уоррен».

На засідання прийшли члени інших кафедр університету, студенти філологічного факультету та факультету іноземних мов, творчий колектив театру, який працював над п'єсою Бенарда Шоу. Після вступного слова кандидата філологічних наук М. Соколянського розпочалася жвава дискусія.

ВИКОРИНИТИ НЕДОЛІКИ

НЕДАВНО ЦК КПРС та Рада Міністрів прийняли Постанову про стан і заходи поліпшення роботи Добровільного товариства сприяння армії, авіації та флоту (ДТСААФ СРСР).

В цій Постанові, зокрема, відзначається, що рівень оборонно-масової роботи, яку проводить ДТСААФ серед населення, ще не відповідає сучасним вимогам. Багато організацій товариства не беруть активної участі в роботі по військово-патріотичному вихованню трудящих і по розповсюдженню військово-технічних знань. Значна частина молоді не залучена до активного життя організації ДТСААФ: військово-технічними видами спорту охоплено невелику кількість членів товариства.

Слід сказати, що всі ці недоліки мають місце і в роботі нашої університетської організації ДТСААФ. І хоч в цьому році робота її дещо активізувалась —

йдуть заняття у автогуртку, в гуртках парашутистів та аквалангістів, а також у стрілецькому гуртку — все ж для такого великого учбового закладу, як університет, цього замало.

Факультетські комітети ДТСААФ слабо ведуть роботу по військово-патріотичному вихованню молоді, не зацікавлювали членів товариства військово-технічними видами спорту. Ще до цього часу не створено радіогуртка.

Особливо погано поставлена робота первинних організацій ДТСААФ на механіко-математичному, хімічному, фізичному та географічному факультетах. Тут ще навіть не зібрані членських внесок ДТСААФ.

Нам необхідно рішуче викоринити ці недоліки і різко підняти рівень роботи організації ДТСААФ університету.

Г. ГУНЧЕНКО,
голова комітету ДТСААФ університету.

ЦЬОГО року весь радянський народ відзначатиме 110-річчя від дня народження титана української культури, вічного революціонера Івана Яковича Франка.

У 1878 році молодий письменник, перебуваючи в тюрмі, написав вірш «Каменярі», в якому виклав програму на все своє життя.

У цьому вірші є такі рядки:

Отак ми всі йдемо, в одну громаду скуті
Святою думкою, а молоти в руках.
Нехай прокляті ми і світом позабуті!
Ми ломимо скалу, рівняєм правді пугі,
І щастя всіх прийде по наших аж кістках.

Так, І. Я. Франко все своє життя ламав скалу соціальної і національної несправедливості, трощив своїм молотом-словом ворогів гнобленого народу. Після Жовтня для колись соціально й на-

ціонально гнобленого народу прийшло щастя, прийшла правда, якій своєю працею І. Я. Франко рівняв пугі. І народ не забув Каменяра. Ім'я його безсмертне.

Філологічний факультет готується гідно відзначити франківські ювілейні дні.

На кафедрах української мови та літератури цього року декілька випускників написали дипломні роботи, присвячені вивченню літературної і наукової діяльності І. Я. Франка. Деякі з цих дипломних робіт є віночками з живих квітів на могилу вічного революціонера.

Нижче друкуються статті молодих франкознавців, дипломників філологічного факультету Г. Москальової та В. Ніколайченка.

А. МОСКАЛЕНКО.

ТВОРЕЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

Свої теоретичні погляди І. Франко завжди реалізував у повсякденній практиці.

Глибоке знання історії української літературної мови і шляхів її розвитку дало можливість І. Франкові стати свідомим творцем її. Сам Франко постійно вчився майстерності художнього слова у кращих східноукраїнських письменників. М. Коцюбинський писав, що мова Івана Франка «здається не словом, а сталлю, бо б'є об кремій і силпе іскри». І. Франко досяг вершин мовної культури, збагатив її і заговорив з трудящим народом «дзвінким, кованим словом».

Мову своїх власних творів Іван Якович прагнув звільнити від рис, не властивих загальнонародній літературній мові. Він завжди охоче прислухався до критичних зауважень знавців української літературної мови Східної України.

Разом із зростанням майстерності І. Франка зростає його турбота про мовну культуру своїх творів. По декілька разів він переробляв їх, намагаючись уникнути діалектизмів, вносячи мовно-стилістичні корективи. Дослідники мови творів І. Франка — З. Франко, Ф. Жидко, Я. Закревська підтверджують ту думку, що Іван Якович наполегливо й систематично працював над мовою своїх творів. Зіставляючи п'ять редакцій однієї лише поеми «Лис Ми-

кита», Я. В. Закревська встановила, що мовна тканина твору зазнала значних змін. Кожне нове видання було сумлінним мовним шліфуванням. В останніх редакціях цієї поеми І. Франко значно звужує діалектний фон.

І. Франко боровся не тільки за чистоту, а й за збагачення української літературної мови новими словами. В статті «Говоримо на вовка — скажімо і за вовка» І. Франко виступає проти Б. Грінченка та інших письменників, які викидали з української мови слова, спільні з російською, називаючи їх «москалізмами». Ці слова І. Франко відносив до слів, широко відомих нашому народові, наприклад: кристаль, сніжини, годин. Таку ж майже думку висловив І. Франко і щодо полонізмів, які вбачав Б. Грінченко у галицьких поетів. І. Франко визнавав право за деякими полонізмами зайняти місце в літературній мові.

Важливим джерелом збагачення рідної літературної мови І. Франко вважав і неологізми в тому випадку, коли вони точно передають зміст певного явища, відповідають духові мови.

Дбав І. Франко і за впровадження у літературну мову наукової та термінологічної лексики.

Продовжуючи традиції Шевченка, І. Франко прокладав нові шляхи розвитку української художньої літератури і публіцистики. Він узяв з загальнонародної мови значну кількість лексичних і фразеологічних засобів, що з'являються разом з появою робітничого класу, широко ввів у літературну мову виробничу лексику, ітернаціоналізми, політичну, економічну, філософську термінологію, абстрактні терміни. Він розширив межі літературної мови, збагативши її новими словами, фразеологічними виразами, новими стилями.

Діяльність І. Франка відіграла величезну роль у розвитку, збагаченні та нормалізації української літературної мови.

В. НІКОЛАЙЧЕНКО.

У ПРАВОПИСНІЙ БОРОТБІ

В ІСТОРИЇ національно-визвольного і культурного руху на Україні протягом усього XIX століття помітне місце посідали мовні і правописні питання.

В полі уваги громадськості ці питання вже були в першій половині XIX ст., але особливої актуальності і гостроти вони набули саме в ті роки, коли в літературу прийшов І. Я. Франко.

Питань азбуки і правопису І. Франко торкнувся не тільки у своїй письменницькій та видавничій діяльності, а й в багатьох інших працях.

Яскравим документом його діяльності поруч з редакційними журналами революційно-демократичного напрямку, є статті: «Етимологія і фонетика в южноруській літературі» (1894 р.), «Азбучна війна в Галичині 1859 року» (1913 р.), в листуванні з Драгомановим та в деяких своїх поетичних творах — у вірші «Етимологічний гімн» (1899 р.), сатиричній поемі «Ботокуди» та інших.

Зіткнувшись з мовними та правописними суперечками в письменстві Західної України в 70-х роках XIX століття, І. Я. Франко — один з найвідатніших представників демократичного напрямку — повністю підтримує погляди прогресивної інтелігенції Західної України. «Ті, що намагаються запровадити латинську азбуку в укра-

їнському письменстві, — писав він, — недооцінюють політичної ваги цього заходу, недооцінюють всього багатства та різноманітності нашого старого письменства, того досі ще невичерпного скарбу, якого не заступить нам ніяке чуже письменство і яке ми сміло можемо вважати тривкою основою культурного та духовного розвитку нашого народу».

На початку XIX століття в Західній Україні ще досить міцно панував штучний, далекий від народної мови традиційний етимологічний правопис XVII—XVIII століть. Але вже в 30-х роках XIX століття і в Західній Україні робляться спроби порвати із старим історико-етимологічним правописом, організувати правопис української мови на фонетичному принципі.

В свій час боротьбу між оборонцями етимологічного і фонетичного правопису І. Я. Франко оцінював як найбільше нещастя, яке лише може спіткати українську літературу.

Він був рішучим противником азбучної дискусії, що понад півстоліття велась в Західній Україні і відвертала увагу громадськості в бік форми від змісту, від суспільного значення літератури. І. Я. Франко, як свідомий творець української літературної мови в статті «Етимологія і фоне-

тика в южноруській літературі» писав, що «...найтяжче елементарне нещастя, яке зіслав на галицько-руську літературу пан біг, — це боротьба етимології і фонетики».

Давши наукове обґрунтування переваги фонетичного принципу в правописі над етимологічним, І. Франко писав: «Що ж до нашої новішої народної літератури, то ми можемо сміло сказати, що вона виростає на принципі фонетичного правопису, що вона оскільки була народною, оскільки була і фонетичною, що кожна реакція проти фонетики до традиційного етимологічного хаосу була зарозом реакцією народної мови і проти живого змісту».

Правописній боротьбі І. Франко присвятив спеціальний вірш — «Етимологічний гімн», в якому теж ілюстративною оборонцю етимологічного правопису.

Зрозуміло, що в діяльності І. Франка це не була звичайна «війна за букви», а відстоювання народності, реалізму і соціального служіння трудящим друкованим словом.

Виступ І. Франка в справі правопису — це один з проявів його великої і важкої праці в галузі створення передової демократичної культури в Західній Україні.

Г. МОСКАЛЬОВА.

НЕ ПОВІРИЛА

МАЛЕНЬКЕ ОПОВІДАННЯ

МАБУТЬ, він не міг зробити інакше. В той вечір йому було необхідно з кимось поділитись...

Ми навіть не познайомились, і мені дуже шкода, що я не знаю його імені. Знаю лише, що він студент нашого університету. З якого факультету? — теж не знаю.

Ми сиділи на лавочці в нижніх алях бульвару. Ми — це він і я. Палили. Кожен думав про своє. Він раз по раз поглядав на годинник. Десь згоріли куранти. Наші, міські. Ніби алмазні краплини застукотіли в срібний таз. Одинадцять ударів.

— Значить не повірила, — промовив він. — Не прийде.

Мені залишилося лише співчутливо зітхнути. Я запитав:

— Вона хороша?

— Вона?.. Дуже. Ось тільки не вірять мені. Боляче, коли не вірять, правда?

Він знову запалив сірника і почав свою розповідь:

— Зустрічалися. Говорили про різне. Про літературу, про книги. Чий тільки віршів не згадували. Вона їх дуже любить. На філологічному навчається... Вона не знала, що я люблю зірки. Зірки — це моя професія. Без них я не можу.

І ніхто без них, мабуть, не може... Лава, бач, яка холодна.

Я провів рукою по лавці. Холодна і волога. В росі. А в краплинках роси — зірки.

Він продовжував:

— Ось на цій лавочці ми вчора з нею розсталися. Я їй сказав, що для мене загорілася нова зірка. Яскрава, красива... Обманщиком мене обізвала, заплакала і втекла. І сьогодні ось не прийшла. Не повірила... Боляче, коли не вірять, правда?

— А ти не помиляєшся, зірка загорілася?

— Загорілася...

Більше ми ні про що не говорили. Про зірки багато не говорять. На них дивляться, їх чекають.

Він залишився на холодній лавці. І мені теж захотілося, щоб вона прийшла.

Десь угорі знову застукотіли, падаючи в срібний таз, алмазні краплини. Я думав про тих, хто вірять і не вірять. І це я згадав, що вона любить читати. Ось тому то я і вирішив написати про зустріч з незнайомим мені хлопцем на лавочці бульвару і про нашу розмову. Може, прочитає вона це і повірить йому.

С. ХАНЕВИЧ.

ТЕМА НАШОГО КОНКУРСУ:

ДОРОГІ ДРУЗІ!

ГАЗЕТА «За наукові кадри» оголошує конкурс на кращий твір — оповідання, поему, вірш, нарис, малюнок, фотографію.

Наш конкурс присвячується 50-річчю Радянської влади і проходить під загальним тематичним заголовком «МОЯ РЕВОЛЮЦІЯ».

Ми хочемо, щоб у ваших творах відбивався великий і складний шлях, який пройшла вся наша країна за півстоліття революції; щоб в них відбилась героїчна історія боротьби і праці радянської молоді.

Ми чекаємо від вас творів, які б показували, як ідеї Великої пролетарської революції живуть в справах і вчинках ваших однолітків та старших сучасників.

Ми хочемо, щоб у ваших віршах і оповіданнях, фотографіях і нарисах відбилися мрії, пошуки та ідеали молодого сучасника будівництва комуністичного суспільства. Нехай в них розповідається також про життя і працю людей нашого приморського міста і, звичайно ж, про студентське життя.

Наша газета систематично друкувати кращі твори, що надходять до конкурсу. Крім того, твори переможців конкурсу будуть опубліковані в окремому спеціальному випуску, приуроченому до 50-річчя Жовтня.

Для переможців в конкурсі встановлено такі премії:

Одна перша премія розміром — 30 крб.

Дві других премії — по 20 крб.

Три третіх премій — по 10 крб.

Надсилайте твори на конкурс. Конкурс триватиме до 25 жовтня 1967 року.

ФРАНЦУЗЬКІ ВЕЧОРИ

Виступають студенти-першокурсники С. Кучма (зліва) та В. Тішков.

Вечір на французькій мові вела Ірма Купечеська.

пісні співає студентка філологічного факультету Баранова. Всі виступи проходять не лише під акомпанемент естрадного ансамблю під керівництвом Яна Фрідмана, але й під акомпанемент аплодисментів глядачів. Фінал чудової інсценівки старовинної народної пісні «Три барабанщики» потопав в аплодисментах, ще б пак — В. Сіньковський так зіграв Короля, а Рожковська була такою Принцесою! Врешті, всі учасники сценки користувалися заслуженим успіхом.

Сподобався слухачам і виступ першокурсниці філологічного факультету Г. Суханової. Вона читала вірші з «Книги для дітей» відомого французького поета, борця Опору Робера Десноса, написані не лише для дітей. Тому, очевидно, вони зацікавили філологів, які зробили переклади їх на російську мову. І це були єдині слова, сказані по-російськи за весь вечір зі сцени. Навіть жарти конференське Купечеської — лише по-французьки.

Всіх номерів програми не порахувати, але як не сказати, що пісні Френсіса Лемарка «Маржельна» та Жільбера Беко «Смерть поета», які співав студент четвертого курсу історичного факультету Ю. Чечітко, пройшли на «біс».

На всіх «французьких вечорах» з великим успіхом виступає Леонід Каролік. Зараз він уже випускник, але продовжує співати на студентській сцені. Особливо подобається слухачам пісня Шарля Ознавур «Я не знаю...».

А «гвіздком програми» була нова пісня французького поета-шансоньє Жана Фера «Потьомкін». Нам, одеситам, вона багато

розповіла про події 1905 року в нашому місті... Зараз цю пісню співає весь Париж, вся Франція, а зовсім недавно вона була невідома. В Одесі пісня виконувалась вперше студентом першого курсу механіко-математичного факультету Віктором Тішковым.

А зараз декілька слів про ініціатора і головного організатора таких вечорів. Це — старший викладач кафедри іноземних мов Надія Еммануїлівна Свірська. Багато сил і енергії віддає вона цій справі. Її девіз — не тільки навчати студентів, а ось такими вечорами прищеплювати їм любов до французької мови, пісні та поезії.

Н. ХАЛІМОШКІНА, студентка.

ЛЮБОВ СТУДЕНТА-АСТРОНОМА

Стали біля хвіртки, може в согий раз
Хлопець соромливий, юнка
в пізній час.
Її так смішило, коли він зітхав,
Що, здавалось, місяць сонно
позіхав.
Знову проблукали вечір осяйний
За селом, де жита килим ліг
рясний.

Був юнак за фахом вчитель-астроном,
І тому розмову вів про Оріон.
Чом мовчиш, дівчино, чуєш, знов
поліз
З Оріона милий на Чумацький віз.
Тож скажи те слово, ну, зроби
цей крок,
Бо поїде хлопець далі між зірок.

П. НАДУТИК.

ВИДАННЯ ІСТОРІЇ УРСР

ВИДАВНИЦТВО «Наукова думка» в 1966 році випускає в серії видань до 50-річчя Великого Жовтня підготовлену колективом авторів книгу «Історія Української РСР» (в двох томах).

Це видання подає систематизований виклад історії України з найдавніших часів до наших днів; висвітлюються найважливіші періоди життя українського народу, його мирна праця та боротьба за свободу і незалежність своєї Батьківщини.

У ПЕРШОМУ ТОМІ (70 арк., ціна 2 крб. 20 коп.) висвітлюється історія українського народу, починаючи з перших відомостей про найдавніші людські поселення на території сучасної України і закінчуючи перемогою Лютневої буржуазно-демократичної революції 1917 року. У книзі розповідається про героїчну боротьбу українського народу проти іноземних поневолювачів та возз'єднання України з Росією. На великому

фактичному матеріалі показано боротьбу українського й російського народів проти царизму, формування робітничого класу України і його вихід на арену політичної боротьби.

ТОМ ДРУГИЙ (75 арк., ціна 2 крб. 35 коп.) охоплює період від перемоги Великого Жовтня до наших днів. У книзі висвітлено роль В. І. Леніна і Комуністичної партії у соціалістичній революції, встановленні радянської влади на Україні, розгромі іноземних інтервентів і внутрішньої контрреволюції та відбудові народного господарства. Широко показано керівну роль Комуністичної партії у будівництві комуністичного суспільства.

Обидві книги в суперобкладинці, ілюстровані, мають кольорові вклейки.

Замовлення на книги «ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ РСР» приймають всі книжкові магазини облкниготоргів, а також книгарня видавництва (м. Київ, вул. Кірова, 4).

БАГАТО хороших традицій в нашому університеті. Одна з них уже ось протягом кількох років продовжується учнями Надії Еммануїлівни Свірської. Це так звані «французькі вечори». Назва ця умовна, узагальнююча. Але ось конкретна афіша. Вона запрошує всіх бажаючих на вечір сучасної французької пісні та поезії в суботу, 21 травня, у ВАЗ університету.

Концерт триває півтори години. У програмі пісні з репертуару Жільбера Беко та Едіт Піаф (у виконанні першокурсниці Гончарової та Плоск); інсценівка вірша Жана Превера «Ранковий сніданок» — у виконанні другокурсників-філологів Бродецької та Сіньковського; популярні французькі

На вечорі студенти філологічного факультету з успіхом виконали танець-жарт.